

Yves Klein en zijn kunstenaarsfamilie*

* Frits, Marie en Rotraut

22 maart t/m 25 oktober 2026

Boek je ticket(s) →

Een primeur voor Nederland en Stedelijk Museum Schiedam: de tentoonstelling *Yves Klein en zijn kunstenaarsfamilie Frits, Marie en Rotraut* brengt voor het eerst de oeuvres samen van de familie Klein, bestaande uit Yves Klein (1928 – 1962), zijn ouders Frits Klein (1898 – 1990) en Marie Raymond (1908 – 1988), en zijn vrouw Rotraut Uecker (1938). Terwijl Yves Klein wereldberoemd werd met zijn iconische monochrome schilderijen, weten minder mensen dat zijn familieleden ook succesvolle kunstenaars waren met passie voor kleur en de kosmos. Ook minder bekend is dat de ouders van Yves Klein naast de Franse ook de Nederlandse nationaliteit hadden, waardoor er altijd een band met Nederland is geweest. In de tentoonstelling komt niet alleen de artistieke uitwisseling tussen de familieleden naar voren, maar ook de connecties van de familie Klein met Nederland, en in het bijzonder met Stedelijk

van zijn familieleden.

Marie Raymond, Yves en Frits Klein, 1954, foto ©: Alle rechten voorbehouden, © Yves Klein
Archief c/o ADAGP, Paris

Denk je aan Yves Klein, dan denk je aan zijn specifieke kleur blauw, met name het door hem in 1960 gepatenteerde *International Klein Blue*. In zijn korte maar indrukwekkende leven wordt hij omringd door een kleurrijke familie van kunstenaars. Zijn vader, moeder en echtgenote zijn allen op hun eigen manieren bezig met kunst. Ze inspireren en bekritisieren elkaar. Terwijl het werk van Yves Klein internationaal nog steeds als spraakmakend wordt gezien, is het alweer decennia geleden dat er een substantieel aantal werken van hem in Nederland is getoond.

bijzondere interesse in de kosmos, waarmee ze nieuwe werelden scheppen. In de tentoonstelling *Yves Klein en zijn kunstenaarsfamilie Frits, Marie en Rotraut* ontdek je de overeenkomsten en verschillen in hun oeuvres.

Nederlandse familiegeschiedenis: Frits Klein en Marie Raymond

Frits Klein (1898 -1990) wordt geboren in Bandung, Indonesië en komt op vijfjarige leeftijd met zijn familie naar Nederland. Een groot deel van zijn volwassen leven pendelt hij tussen Parijs en Wassenaar. Hij schildert landschappelijke taferelen als stranden en parken én het circusleven waarin vooral paarden figureren. Zijn schilderijen zijn droomachtig; Claude Monet, Pierre Bonnard en William Turner zouden inspiratiebronnen kunnen zijn geweest voor zijn werk. Frits Klein wordt ook wel 'schilder van het licht' genoemd. Thematisch ligt zijn werk eerder dichtbij dat van Marc Chagall en Giorgio de Chirico.

Frits Klein, *Maternité (Moederschap)*, 1929, olieverf op doek, 73 x 54 cm, © Frits Klein c/o Pictoright Amsterdam, 2026, Particuliere collectie

Vanuit Parijs onderhoudt hij verschillende contacten met Nederlandse kunstenaars en exposeert hij regelmatig in Nederland. In 1965 heeft hij een tentoonstelling in Stedelijk Museum Schiedam, in 1968 in de Rijksakademie voor Beeldende Kunsten in Amsterdam, in 1978 in het Van Gogh Museum in Amsterdam en in 1988 in Pulchri in Den Haag.

Werken van Frits Klein bevinden zich, naast de collectie van Stedelijk Museum Schiedam, in de Rijkscollectie, de kunstcollectie van de Nederlandsche bank,

Nederlandse nationaliteit. Marie Raymond (1908 – 1988) organiseert in de jaren 1950 wekelijkse salonbijeenkomsten voor Parijse kunstenaars, museumdirecteuren, schrijvers en wetenschappers en heeft als kunstcriticus een column in het Nederlandse tijdschrift 'Kroniek van Kunst en Cultuur'. Hiermee is zij tot 1958 in Nederland een ambassadeur van het Parijse artistieke leven. Haar schilderijen bestaan aanvankelijk uit gekaderde kleurvlakken, later in de jaren 1950 worden dat op zichzelf staande kleurvlakken en losse vormen. In 1956 heeft ze een tentoonstelling in Stedelijk Museum Amsterdam, dat ook een werk van haar in de collectie heeft, en in 1957 in de Utrechtse Kring. Maar haar werk bevindt zich voornamelijk in privécollecties.

Marie Raymond, Sans titre (Zonder titel), 1948, olieverf op doek, 64,5 x 81 cm, © Marie Raymond Archives, c/o Pictoright Amsterdam, 2026, Particuliere collectie

In hetzelfde jaar dat het Stedelijk Museum in Amsterdam een tentoonstelling organiseert van zijn dan al overleden zoon Yves, organiseert Stedelijk Museum Schiedam in 1965 een solo van Frits Klein, die door de pers bejubeld wordt. Ondanks dat de abstractie in de naoorlogse kunstwereld hoogtij viert, blijft er een enorme groep liefhebbers voor het figuratieve werk dat Frits Klein maakt. Het grote doek *De Bloemenwinkel* wordt voor de collectie van Stedelijk

moeder, Marie Raymond.

Directeur Anne de Haij: *“Het is bijzonder dat nu ook Yves Klein en zijn partner Rotraut aan deze illustere tentoonstellingsgeschiedenis van Stedelijk Museum Schiedam toegevoegd kunnen worden. Dat maakt de cirkel rond.”*

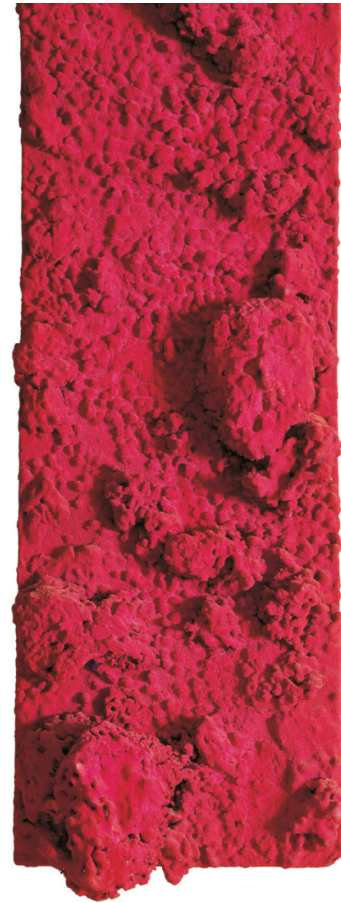

YVES KLEIN
Yves Klein (1928-1962) wordt geboren in Nice. Aanvankelijk is het niet duidelijk of hij als kunstenaar in de voetsporen van zijn ouders zal treden. Na verschillende afgebroken studies en omzwervingen reist hij in 1952 naar Japan om zijn judo te perfectioneren. Hier verkrijgt hij de zwarte band bij het Kodokan Instituut in Tokio. Terug in Parijs zet hij een judoschool op. In de judosport kan Klein zijn fascinatie voor lichaamshouding, beweging en energie kwijt, iets wat zich later ook doorvertaalt in zijn kunst.

Uiteindelijk debuteert Yves in 1955 als kunstenaar in Parijs met een solotentoonstelling getiteld Yves – Peintures, in Club des Solitaires, Editions Lacoste. Hier toont hij voor het eerst zijn monochrome doeken in verschillende kleuren. Vooral de intens blauwe monochromen blijken een aansprekende verbeelding van de oneindigheid en moeten de immaterialiteit van de ruimte weergeven. Deze unieke formule, die ultramarijnpigmenten combineert met een nieuw bindmiddel waardoor de intensiteit behouden blijft, werd in 1960 gepatenteerd als International Klein Blue (IKB) en werd Yves Kleins ultieme artistieke signatuur.

Yves Klein, Zonder titel Antropometrie, (ANT 7), 1960, droog pigment en synthetische hars op papier, 102 x 73 cm, © The Estate of Yves Klein c/o Pictoright Amsterdam, 2026, Foto © : David Bordes

Yves Klein, Zonder titel Roze sponsreliëf, (RE8), 1960, droog pigment en synthetische hars, natuurlijke sponzen, kiezels op paneel, 68 x 22,6 cm, © The Estate of Yves Klein c/o Pictoright Amsterdam, 2026

Maar zijn oeuvre beslaat meer. Zo werkte hij met menselijke modellen als levende penselen: hun met verf bedekte lichamen maken afdrukken op schilderdoeken. Zijn enorme invloed op de kunstwereld komt tot stand door een groot aantal, vooral door hemzelf geïnitieerde tentoonstellingen, performances, happenings en andere optredens. Zijn kunst is radicaal, intelligent, veelzijdig en gedurfd. Zijn ouders reageren heel verschillend op zijn werk en het succes dat hij ermee heeft. Waar moeder Marie Raymond Yves aanmoedigt, is vader Frits Klein kritischer en blijft meer op een afstand. Werk van Yves is in Nederland sporadisch te zien geweest in tentoonstellingen. Een laatste overzicht vond plaats in Stedelijk Museum Amsterdam in 1965. Van Yves Klein zijn werken opgenomen in de collecties van Stedelijk Museum

Rotraut

Rotraut, geboren als Rotraut Uecker (1938) maakt tekeningen, schilderijen en sculpturen die hun oorsprong vinden in vormen en verschijnselen in de natuur en de kosmos. In 1958 ontmoet ze Yves Klein met wie ze intensief gaat samenwerken en in 1962, kort voor Yves' dood, trouwt. In 1956 maakt Rotraut haar eerste zogenaamde *Galaxies*. Door lijm op een houten plaat te druppelen, die te bedekken met zwarte inkt of verf en vervolgens weer te schuren, ontstaan visuele lichtpuntjes als sterren in de kosmos. In 1964 exposeert ze in de Amsterdamse galerie Amstel 47 haar geschilderde *Galaxies*. In haar serie *Vol de sensibilité* onderzoekt ze de vormgevoeligheid van schilders als Rubens, Cézanne, Gauguin en anderen. Dit doet ze door dia's van hun schilderijen te projecteren op grote vellen papier, de bewegingen te volgen die ze voelt en de kleuren nadrukkelijk te overschilderen. Rotraut is nog steeds kunstenaar en richtte samen met Daniel Moquay het Yves Klein Archief op en meer recent de Yves Klein Stichting.

Rotraut, Trou noir (Zwart gat), ca. 1972, acryl op doek gemonteerd op multiplex, 100 x 73,2 cm, © Rotraut c/o Pictoright Amsterdam, 2026

Pictoright Amsterdam, 2026

De tentoonstelling

De tentoonstelling *Yves Klein en zijn kunstenaarsfamilie Frits, Marie en Rotraut* strekt zich uit over drie verdiepingen van een van de vleugels van Stedelijk Museum Schiedam. Naast de combinatie van oeuvres van de vier kunstenaars, worden aan de hand van rijk archiefmateriaal (brieven, foto's drukwerk) de levenslopen en bijzondere relaties die de familieleden hadden met Nederland inzichtelijk gemaakt.

Met de kunst gemaakt in één familie laat Stedelijk Museum Schiedam ontwikkelingen van figuratie naar abstractie en het ontstaan van de conceptuele kunst zien. En ook dat dit niet een lineaire ontwikkeling is, maar juist een verzameling van verschillende kunstzinnige inzichten die lange tijd naast elkaar blijven bestaan.

Concept en ontwikkeling

Met *Yves Klein en zijn kunstenaarsfamilie Frits, Marie en Rotraut* maakt Stedelijk Museum Schiedam opnieuw een tentoonstelling waarin internationale kunstenaars vanuit onverwacht en Nederlands perspectief worden belicht.

Het concept voor deze tentoonstelling werd gemaakt door Tijs Visser, directeur O-INSTITUUT, die ook verantwoordelijk was voor de tentoonstelling *Yayoi Kusama. De Nederlandse jaren 1965-1970*. Colin Huizing, eerder verantwoordelijk voor de *Manzoni in Holland* tentoonstelling (2019), vormt samen met Visser het curatorenteam.

De tentoonstelling *Yves Klein en zijn kunstenaarsfamilie Frits, Marie en Rotraut* komt tot stand in nauwe samenwerking met Yves Klein Archives en Foundation, en met Marie Raymond Archives.

Publicatie

Bij de tentoonstelling verschijnt een gelijknamig boek in Nederlands en Engels bij MER. Books in Gent, samengesteld door curator Tijs Visser (directeur O-INSTITUUT) met bijdragen van co-curator Colin Huizing en auteurs Robert Fleck, Michèle Gazier, Bianca Stigter en Victor Vanoosten. Prijs € 29,00, ISBN 9789493491335 (Nederlandse editie) en ISBN 9789493491366 (Engelstalige editie) en binnenkort te koop bij Stedelijk Museum Schiedam, in de boekhandel en online via Merbooks.com.

Met dank aan

Gemeente Schiedam, Blockbusterfonds: Vriendenloterij, VSB Fonds, het Cultuurfonds, Van den Ende Foundation, FONDS Schiedam Vlaardingen e.o., Mondriaan Fonds, Turing Foundation, De Groot Fonds en Zabawas.

Activiteiten bij deze tentoonstelling*

Rondleiding met of zonder workshop

Slow Art rondleiding

Bezoekadres

Hoogstraat 112
3111 HL Schiedam

Contact

+31 (0)10 246 3666
info@stedelijkmuseumschiedam.nl

→ [Plan je bezoek](#)

→ [Onderwijs](#)

→ [❤️ Doneer](#)

